

SOFRE I ARGENT

SATANÀS ADQUIREIX DIVERSES FORMES EN LA SEVA REPRESENTACIÓ CINEMATogràFICA. A MÉS DE CLÀSSICS DEL TERROR, COM ARA 'ROSEMARY'S BABY' O 'L'EXORCISTA', D'ALTRES GÈNERES, COM EL CINE PORNÒ, HA INCORPORAT TAMBÉ EL DIMONI.

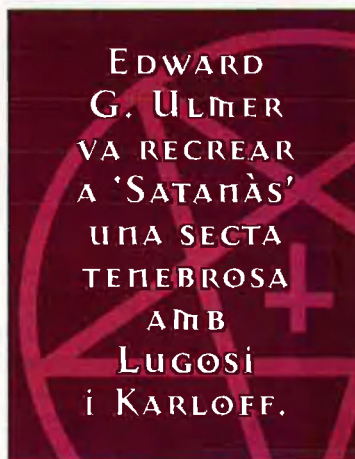
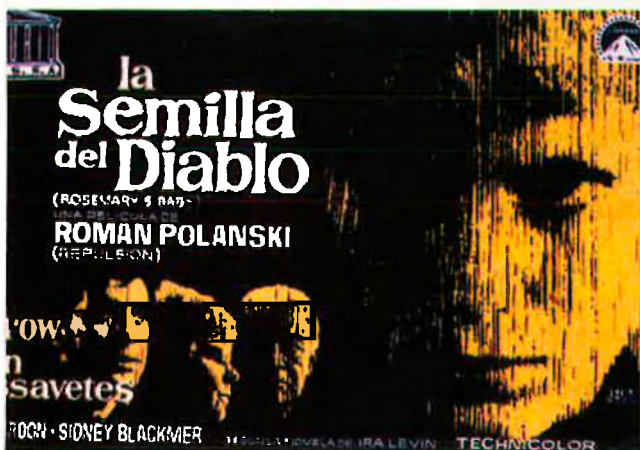
Segurament, molts dels espectadors que van assistir el dia 28 de desembre del 1895 a la primera projecció oficial de la història del cine, al saló indi del Gran Cafè de París, van creure que les imatges que veien eren obra del dimoni. Com es va demostrar després, no era el maligne qui hi havia darrere d'aquesta demostració de màgia, sinó un grup d'inventors bojós avançats al seu temps. La representació de Satanàs, tanmateix, no trigaria molt a apoderar-se del cinema i fer la seva entrada triom-

nia, destaca Murnau, que adapta el clàssic de Goethe *Faust* sota les coordenades de l'expressionisme: Mefistòfil, encarregat de comprar l'ànima a l'ambiciós savi Faust, és un vell repulsiu i rodanxó, que pot té a veure amb els patrons físics del dimoni clàssic. Per raons culturals òbvies, la presència del dimoni al cinema es desenvolupa més a Europa que als Estats Units. El pes de les religions cristianes porta cineastes com Dreyer a signar pel·lícules com *Pàgines del llibre de Satan* (1920), per posar un exemple. A

Encara que tard, *Rosemary's Baby* (*La semilla del diablo*) (1968), de Roman Polanski, i *L'exorcista* (1973), de William Friedkin, són dos dels exemples més potents quant a la representació del diable al cinema. Ambdues van tenir la virtut de presentar el dimoni en ambients urbans quotidians. Encara es recorda el terror del film de Friedkin i la pel·lícula no ha perdut força.

La influència, tant de *Rosemary's Baby* com de *L'exorcista*, va ser incalculable i una allau d'imitacions sense massa interès va envair el mercat del cinema. En aquest sentit, alguns dels films més destacables en els darrers anys han estat *The Omen* (*La profecia*) (1976), que inaugurava la saga del nen diabòlic per excel·lència, Damien, i la pel·lícula recent del bilbaí Alex de la Iglesia *El día de la bestia*, que proposava una traslació del malèfic com esperit dels grups feixistes.

Nous gèneres han proporcionat altres dimensions a un personatge que, posats a moure's en atmosferes amorals, va trobar, en subgèneres com el porno, els seus ambients idonis. El clàssic *The devil in miss Jones* (1973), de Geràrd Damiano, va posar Satanàs al costat de l'explicitat sexual, però han estat les parts tercera, quarta i cinquena d'aquesta pel·lícula, paradoxalment, les considerades més malsanes. El seu director, Gregory Dark, és un dels cineastes del *hardcore* més personals i les seves declaracions sobre el sexe podrien ser perfectament atribuïbles a un inquietant satanista: "El que jo faig amb el sexe a les meves pel·lícules és quasi una mena de ritu màgic".

fal en el món de la pantalla gran. La primera aparició oficial de Lucifer, datada el 1905, es troba en un curt-metratge francès titulat *La gallina dels ous d'or* i dirigit per Gaston Velle. De l'etapa primigè-

Hollywood prefereixen decantar-se pels mites del terror més tangibles. Un il·lustre antecedent nord-americà de la moda lluciferina que havia d'arribar més tard va ser la pel·lícula de culte *Satanàs*, del fosc artesà de sèrie B Edward G. Ulmer que, amb un duel interpretatiu entre Boris Karloff i Bela Lugosi, recreava una tenebrosa secta satànica més propera als ambients de l'expressionisme que al *glamour* hollywoodià.

Els nord-americans, justament, faran el cim en el gènere demoníac.

Manuel Romo